

næppe heller være hensigtsmæssigt at gribe ind i det særlige sanktionssystem over for unge lovovertrædere uden en forudgående samlet vurdering af området. På linie med straffelovrådets skrivelse af 30. november 1979 er det derfor arbejdsgruppens opfattelse, at det ikke vil være anbefalelsesværdigt at inddrage tiltalefrafald under forsøgsordningen. Det skal samtidig fremhæves, at erfaringerne under en forsøgsordning, hvor samfundstjeneste anvendes som vilkår for betingede domme, naturligvis også i væsentlig grad vil kunne belyse hensigtsmæssigheden af at anvende samfundstjeneste inden for det område, hvor der i dag gøres brug af tiltalefrafald.

2.2. I de følgende afsnit omtales enkelthederne i arbejdsgruppens forslag og overvejelser. Det kan imidlertid være hensigtsmæssigt allerede her at give en sammenfatning af hovedtrækkene i den foreslåede ordning.

Efter arbejdsgruppens forslag indebærer en dom til samfundstjeneste, at den dømte pålægges et vist antal timers *ulønnet* arbejde, som skal være afviklet inden for et fastsat tidsrum. Antallet af arbejdstimer bør efter arbejdsgruppens opfattelse ikke være mindre end 40 timer og kun undtagelsesvis mere end 200 timer. Længden af den periode, inden for hvilken dommen skal være afviklet, fastsættes under hensyn til antallet af pålagte arbejdstimer, men bør ikke overstige 12 måneder.

Samfundstjeneste pålægges som vilkår for en betinget dom, og der vil derfor normalt skulle foretages personundersøgelse i sager, hvor der er spørgsmål om at idømme samfundstjeneste, jfr. retsplejelovens § 308. Arbejdsgruppen anbefaler, at vilkår om samfundstjeneste som udgangspunkt kun anvendes, hvor der i dag anvendes ubetinget frihedsstraf. Samfundstjeneste bør efter arbejdsgruppens opfattelse også kunne anvendes over for arbejdsløse. For at sikre at vilkåret kan gennemføres hurtigt, bør samfundstjeneste kun idømmes, efter at det gennem kriminalforsorgen er oplyst, at det er muligt at anvise den dømte egnede arbejdsopgaver i rimelig nærhed af hans bopæl.

Samfundstjeneste vil være knyttet til den faste forudsætning, at den dømte har givet samtykke. Kravet om samtykke må forstås således, at den pågældende i retten skal have

erklæret sig indforstået med, at der i en eventuel betinget dom indsættes vilkår om samfundstjeneste. Samtykkekravet betyder derimod ikke, at den pågældende konkret skal samtykke i vilkårets nærmere udformning med hensyn til arbejdsforpligtelsens timeantal og afviklingsperiode og heller ikke, at han skal samtykke i, hvilke arbejdsopgaver samfundstjenesten skal omfatte, eller hvor og hvornår de skal udføres.

En dom til samfundstjeneste skal alene angive arbejdsforpligtelsens timeantal og den periode, indenfor hvilken det pålagte antal arbejdstimer senest skal være afviklet. Fastlæggelsen af arbejdsforpligtelsens nærmere indhold bør således ved en særlig bestemmelse i dommen henskydes til kriminalforsorgens afgørelse.

Efter dommen træffer kriminalforsorgen (meget hurtigt) afgørelse om, på hvilket arbejdssted det idømte antal arbejdstimer skal udføres og fastlægger tidspunkterne herfor sammen med den pågældende institution. Ved fastlæggelsen af tidspunkterne for arbejdets udførelse, bør der tages hensyn til den dømtes personlige og almindelige arbejdsmæssige situation. For dømte, der har arbejde, vil dette i de fleste tilfælde medføre, at arbejdet må udføres i aftentimerne og i week-enden. Særlig når det drejer sig om dømte, der er arbejdsløse, og som derfor også vil kunne udføre samfundstjeneste i den almindelige arbejdstid, anbefales det, at det ved fastlæggelsen af den dømtes arbejdstider sikres, at arbejdsforpligtelsen ikke kan afvikles i løbet af en ganske kort periode.

Kriminalforsorgen fører i samarbejde med det pågældende arbejdssted tilsyn med, at arbejdsforpligtelsen opfyldes i overensstemmelse med de truffne bestemmelser. Arbejdsgruppen anbefaler, at der reageres hurtigt og mærkbart på overtrædelser af vilkår om samfundstjeneste, og at der med henblik herpå føres et meget tæt tilsyn med arbejdsforpligtelsens opfyldelse.

Kriminalforsorgen varetager i øvrigt de opgaver, som er nødvendige til gennemførelsen af domme til samfundstjeneste, herunder navnlig fremskaffelsen af det nødvendige antal egnede arbejdsopgaver. Arbejdsgruppen anbefaler, at varetagelsen af de forskellige opgaver, som vil påhvile kriminalforsorgen under den foreslåede forsøgsordning,